והא בעא רבי יוחנן מר' אושעיא ולא פשיט ליה. מדרבי אושעיא דרבי אושעיא פריך ומימה דלקמן מסקינן דרבי יוחנן בעי אליבא דר' אליעזר בן יעקב אבל אליבא דר' אליעזר ור' שמעון אפשר דמאכיל בנת גרים דר"ש מכשיר גיורת פחותה מבת ג' לכהן ודלמא סבר נמי דקהל גרים לא מיקרי קהל ומיהו בקונטרס פי' דכולה סוגיא דהש"ס מסיק לה אבל ר' אושעיא לא פשט מידי: **אביי** אמר הואיל ומאכילה בלא ידעה. תימה דבלא ידעה גופה אמאי מאכיל לאביי דמשמע דליאה פסולה היא וטעמא שבבר אכלה לית ליה לאביי כדקאמר בסמוך ורבא נמי היכי קאמר שאני התם שבבר אכלה הא אליבא דרבי [3]אליעזר קיימא הכא ורבי [3]אליעזר אית ליה בהערל (נקמן עה.) שבבר אכלה לא אמרינן אההיא מתניתי' גופה דלא ידעה דקאמר מאן תנא משמע לביאה פסולה דאוריימא אכלה אמר ר' אליעזר ממאלוקת שנויה ור' אליעזר ור' שמעון היא ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי מאיר שאני התם שבבר אכלה ויש לומר דטעמא שבבר אכלה מהני לכ"ע לענין זה שאוכלת לרבי אליעזר ור' שמעון אע"פ שאין מאכיל במקום אחר ולא פליג ר"א [4]ורבי יוחנן אלא דמאי דקאמר ר' יוחנן דאוכלת אפי' לרבי מאיר מטעם שבבר אכלה דלא חשיבא משמרת לביאה פסולה כיון דתחילת אכילתה הוי משואי כשרות והוי כאילו הן קיימין ועומדין עדיין שתאכל מכאן ומייתי תנאי אפילו דבא דבא שקידם דחשיב יש לו להאכיל במקום אחר כיון דאין בלא ידעה ורבא סבר דלא חשיב יש לו להאכיל במקום אחר כיון דאין מאכיל התם על ידי מעשה של עכשיו אלא ע"י שבבר אכלה: **אתא** גברא רבה אחרינא ובעא מיניה מילתא אחריתי. כאן משמע שהיה ר"ל גדול כשבא לפני רבי יוחנן כמו שפירש ר"ת בב"מ (דף פד. ד"ה מ') שהיה לומד תורה לפני ר' אושעיא רבו של רבי יוחנן. [וע"ע תוס' עירובין סה: ד"ה ר"ל]: **ואי** לאו בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמר קהל גרים איקרי קהל. תימה דהוה ליה למימר בין בקדושתיה קאי בין לא קאי אכלה מהני תרי טעמי דבת גר זכר כבת חלל זכר ועוד דקהל גרים איקרי קהל דהא אפילו לא בקדושתיה קאי לא אכלה נמי מטעם דבת גר זכר כבת חלל זכר דהרי היא כחללה ואכלה אינה אוכלת בתרומה כדמוכח בפרק בתרא דקדושין (דף עז.) ואי הוה טעמא דר' יהודה בבת גר זכר משום דכתיב מזרע ישראל כדמוכח התם הוה מצי למימר דלא הויא ממש כחללה אלא דוקא לינשא לכהונה אבל התם משמע דעיקר טעמא דרבי יהודה מק"ו ומה חלל שבא מטיפה כשרה כו' ולפי זה אית לן לשוייה כחללה לגמרי: **דהא** אמר אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לבהונה. אכתי צריך לטעמא דאית ליה קהל גרים לא איקרי קהל ולא חש להזכיר אלא נטר עד דקאמר אי לאו בקדושתיה קאי אכלה כו' דאי לא קאי סגי לה בטעם דקהל גרים לא איקרי קהל למודיה:

הבי גרסינן דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר אשה בת גרים בו'. דמשנה היא במסכת ביכורים (פ"א משנה ה) ולא קשיא דלא מייתי מתניתין דפרק בתרא דקדושין (דף עז.) דהך נמי משנה היא:

הא נמי אכלה. דקנין כספי היא ואוכלת דבר תורה ועד דנעיל לה דשוייה חללה אכלה: **הכא אין לו להאכיל במקום אחר.** שאין לך אשה שמותרת לו: **בכא גריס.** דקסבר קהל גרים לא איקרי קהל ואינו בכלל לא יבא פלוני דכא ונושאה בהיתר ומאכילה תרומה: **והא בעי מיניה ר' יוחנן מרבי אושעיא.** לקמן בשמעתין ולא פשיט ליה מי מאכילה בתרומה או לא: **איפמר.** לשניי קושיין אמא: **הואיל ומאכילה** (א) **בלא ידעה.** היה נשוי כהן אשה ואוכלת בתרומה ועשה פלוני דכא ובא עליה לא תאכל בתרומה דשוייה חללה דנבעלה לפסול לה ואם לא ידעה משנעשה פלוני דכא הרי זו אוכלת משנה היא בפ' הערל (נקמן ע.). אלמא מיגיו פלוני דכא כהן מאכיל במקום אחר הלכך בקידושי עבירה נמי מאכיל כל זמן שלא עשאה חללה: **שבבר אכלה.** כשהוא בריא: **דליה פפרי.** שאין (ב) יודע לפרשה: **למאן מי לר' יהודה כו'.** הש"ס הוא דקא בעי לה ומפרש ואזיל עד סיפא ופשטה אבל ר' אושעיא לא פשט בה מידי כדאמרן לעיל הא בעא מיניה כו': ואית דמפרשי **דליה פפרי.** אינה צריכה לפרש דלמאן קבעי לה לר' יהודה כו'. ושבוש הוא מפני שני דברים חדא דאמרן לעיל ולא פשט ליה ואם כן דרבי אושעיא קאמר לה לכולה מילתא הא פשטה במסקנא ועוד דקנסיו ואזיל לפרושי דלא צריכה ליה למיבעיא לן וקא נסיב בסיפא תא שמע אלמא צריכה רבא: **כין בקדושתיה קאי כו'.** לקמן בפרק הערל (דף עו.) מיבעיא לן כהן פלוני דכא מהו בגיורת בקדושתיה קאי ואסור כו' והכא כין בקדושתיה קאי כהן הנעשה פלוני דכא כין בקדושת כהן קאי ואסור בכל האסורות לכהונה כין לאו בקדושתיה קאי ואינו מוהר מליאת אשה פגומה לא אכלה: **אי בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמר מר כם גר זכר ככם חלל זכר.** וכת חלל פסולה לכהונה בפרק עשרה יוחסין (ג) וכיון דבקדושתיה קאי לא אכלה דאמרינן הרי זו פסולה לו ועשאה חללה בביאתו: **ואי לאו בקדושתיה קאי.** ואינה אסורה לו משום קדושת כהן אפי' הכי לא אכלה שאסורה לו משום פלוני דכא דהאמרת קהל גרים איקרי קהל. פלוגתא דר' יהודה ור' יוסי בפרק עשרה יוחסין (ד): **אליבא דהאי תנא.** קמיבעיא ליה לר' יוחנן וכגון דאמה מישראל: **כשרות איתוספא כה.** ורלוויה לכהונה ולאו קדושה לאקרויי קהל ומותרת לפלוני דכא ואוכלת ממה נפשך דאי נמי בקדושתיה קאי הרי זו מותרת לו ומשום פלוני דכא לא מיתסר בה דהא לא איקרי קהל: **או דלמא קדושה נמי איתוספא כה.** וקהל איקרי ואסורה לפלוני דכא ולא אכלה א): לינשא אחריונא מפי המורה **כם גר וגיורת קמיבעיא ליה.** אליבא דרבי"י מאי כשרות איתוספא בהן דאמה מישראל לאקרויי קהל אבל בת גר וגיורת לאו קהל היא ואכלה שמותרת לפלוני דכא והאי לאו בקדושה קאי דמיתסר עליה משום כהונה: **או דלמא קדושה נמי איתוספא כה.** לינשא לכהונה והך דאין אמה מישראל נמי דקדושה לית בה לנשמה לכהן מ"מ כשרות אית בה לאיתוי בכלל קהל ואסורה בפלוני דכא ולא אכלה כין בקדושתיה קאי כין לאו בקדושתיה קאי וכ"ש כי דרישנן עיקר:

**הא נמי אכלה ממאי דלמא עד כאן לא קאמרי רבי אלעזר ורבי שמעון התם אלא דיש לו להאכיל במקום אחר אבל הכא דאין לו להאכיל במקום אחר לא וכי תימא הכא נמי יש לו להאכיל בבת גרים והא מיבעיא בעי לה רבי יוחנן מרבי אושעיא ולא פשיט ליה איתמר אביי אמר הואיל ומאכילה בלא [3]ידעה רבא אמר הואיל ומאכילה בעבדיו ושפחותיו הכנענים אביי לא אמר כרבא קנין דאישות מקנין דאישות ילפינן ולא ילפינן קנין דאישות מקנין דעבדים ורבא לא אמר כאביי שאני התם שבבר אכלה ואביי [3]שבבר אכלה לא אמרינן דאי לא תימא הכי בת ישראל שניסת לכהן ומית תיכול שבבר אכלה ורבא [3]התם פקע קנייניה הכא לא פקע קנייניה גופא בעא מיניה רבי יוחנן מרבי אושעיא פצוע דכא כהן שנשא בת גרים מהו שיאכילנה בתרומה אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי לסוף אתא גברא רבה אחרינא ובעא מיניה מילתא [3][אחריתא] ופשט ליה ומנו ריש לקיש א"ל רבי יהודה נשיאה לר' אושעיא אטו ר' יוחנן לאו גברא רבה הוא אמר ליה דקבעי מינאי מילתא דלית לה פתרי למאן אי לרבי יהודה בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי לא אכלה אי בקדושתיה קאי לא אכלה דהא [3]אמר מר בת גר זכר כבת חלל זכר אי לאו בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמרינן קהל גרים איקרי קהל ואי לר' יוסי בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה בקדושתיה קאי אכלה דהא אמר [3]אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה אי לאו בקדושתיה קאי אכלה דהא אמר [4]קהל גרים לא איקרי קהל אלא אליבא דהאי תנא דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר [3]באשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל והכי קמיבעיא ליה כשרות מיתוספא בה ואכלה או דלמא קדושה מיתוספא בה ולא אכלה תא שמע כי אתא רבי אחא בר חיננא מדרומא אתא ואייתי מתניתא בידיה מנין לפצוע דכא כהן שנשא בת גרים [3]שמאכילה בתרומה שנאמר [3]וכהן כי יקנה נפש קנין כספו וגו' יאכל בו למאן אילימא לרבי יהודה האמר בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי לא אכלה ואי לרבי יוסי ל"ל קרא האמר בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה אלא לאו לרבי אליעזר בן יעקב וש"מ כשרות איתוספא בה ואכלה ש"מ איתמר רב אמר

מסורת הש"ס

א) [מלשון והאדם ידע וגו' בראשית ד עיין שם יט אמר לא ידעו אים עוד שם כד ואים לא ידעה], ב) [לקמן עה.], ג) [נז"ס], ד) רש"ל, ה) קדושין עז., ו) שם, 1) בכורים פ"ח מ"ה, ח) [קדושין עז.], ט) [שם], י) [ע"כ לינשא אחרינא], כ) [אלעזר], ל) נ"ל אבי יוחנן. יעכ"ן.

תורה אור השלם

1. וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו וילידי ביתו הם יאכלו בלחמו: ויקרא כב יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הואיל ומאכילה כלא. נ"ב פי' בשלא נה עליה לאחר שנעשה פלוני דכא ע"ל ר"י הערל: (ב) ר"ה לית יכי' שאין אני יודע:

תוספות ישנים

א) ודוחק הוא דקרי לקדושה קניאת קהל ולכהונה היתר כהונה. הלא ליכא הקדושה משום כהונה כדאמרינן לעיל איסור קדושה אלמנה לכה"ג ופ"ה נשון אחר דכת נר וגיורת קא מיבעיא ליה ולאיכא דר' אלעזר בן יעקב ונבי מאי כשרות איתוספא ביה פירוש בהיתי שאמה מישראל ליקרא קהל פירוש אף כשרות דקהל עם היתר כהונה אבל בת גר וגיורת דלית בה כל כך אלא כשרות דקהל ולא קדושה לכהונה מ"כ לא נקראת קהל ומותרת לפלוני דכא אם אמת הדבר דלאו בקדושתיה קאי ולא איתסר עליו משום כהונה דאי בקדושתיה קאי אסורה ליה כדאמרינן דבת גר בבת חלל אליבא דר' אליעזר נמי כדקאמר בבת גר וגיורת לא מנשא לכהונה אי דלמא קדושה איתוספא בה בהיתא דאמה מישראל בת גר וגיורת דמותרת לכהונה והך דאין אמה מישראל נמי דקדושה לית בה לנשמה לכהן מ"מ כשרות אית בה לאיתוי בכלל קהל ואסורה בפלוני דכא ולא אכלה כין בקדושתיה קאי כין לאו בקדושתיה קאי וכ"ש כי דרישנן עיקר:

מוסף רש"י

בת גר זכר. ואפילו מישראלית, כבת חלל זכר. ופסולה לכהונה, אבל בת גיורת מישראל כשרה (קדושין עז.).

עין משפט נר מצוה

לח א מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל' ז סמג לאוין מז טוש"ע אה"ע סימן ד סעיף כב: לט ב מיי' שם פי"ט הל' ו סמג לאוין קנב טוש"ע שם סימן ז סעיף כח:

מ ג מיי' פ"ז מהל' תרומות הלכה יג:

תוס' חד מקמאי

באנו למחלוקת ר"מ ור"ש ור"א לר"מ דאמר משמרת לביאה פסולה לא אכלה הא נמי לא אכלה לר"א ור"ש אכלה. ממאי דלמא ע"כ לא אמר ר"א ורבי שמעון אלא היכא דיש לו להאכיל במקום אחר אבל פצוע דכא דאין לו להאכיל במקום אחר לא. אביי אמר הואיל ומאכיל בלא ידיעה. פירוש אליבא דר"א ור"ש אבל אליבא דר"מ אינו מאכיל בלא ידיעה שהרי משמרת לביאה פסולה. רבא אמר הואיל ומאכיל בשפחותיו ועבדיו. רבא לא אמר כאביי שאני התם שבבר אכלה פירוש אפילו לר"מ אכלה משום טעמא שבבר אכלה והכי איתא בפ' הערל: בעא מניה רבי יוחנן מר' אושעיא פצוע דכא כהן שנשא בת גרים מהו שתאכל בתרומה ואסיקנא אליבא דרבי יוסי דקי"ל כותיה בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה. דהא אמר גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה ואי לאו בקדושתיה קאי [אכלה] דהא אמר קהל גרים לא איקרי קהל ור' יוחנן דקא מיבעיא ליה אליבא דראבי' קמיבעיא ליה דאמר אשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל וקמיבעיא ליה כשרות איתוספא בה ואכלה או דלמא קדושה איתוספא בה ולא אכלה ראבי' נמי ס"ל כר' יוסי בהא דקהל גרים לא איקרי קהל וקמיבעיא ליה כשאמו מישראל כשרות לחודה איתוספא בה שכשרה לכהונה ולא קדושה וכשם שאם אין אמה מישראל לא איקרי קהל כך כשאמה מישראל לא איקרי קהל ואכלה או דלמא כשאמה מישראל קדושה נמי איתוספא דאקרי קהל ולא אכלה. ואית דמפרשי לה כשאין אמה מישראל והכי קמיבעיא ליה כשאמו מישראל כשרות איתוספא בה לאקרויי קהל אבל כשאין אמו מישראל לא אקרי קהל ואכלה או דלמא קדושה איתוספא בה למשרייא לכהונה אבל לאקרויי קהל אע"פ שאין אמו מישראל איקרי קהל ואסורה לפצוע דכא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com